

РЕШЕНИЕ

№ 5382

гр. София, 21.08.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-Б СЪСТАВ, в публично заседание на шести февруари през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: Станимира Иванова

Членове: Райна Мартинова
Евгени Ст. Станоев

при участието на секретаря Йорданка В. Петрова
като разгледа докладваното от Евгени Ст. Станоев Въззивно гражданско дело
№ 20241100504333 по описа за 2024 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

С Решение № 21135/20.12.2023 г., постановено по гр.д. № 35517/2021 г. по описа на СРС, 30 състав, са уважени обективно кумулативно съединени положителни установителни искове по реда на чл. 422, ал. 1 вр. чл. 415 ГПК с правно основание чл. 240, ал. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за признаване за установено, че ответникът „Медицински център – Надежда 1“ ЕООД, ЕИК 131128593, дължи на ищеца ЗК „Надежда“ АД, ЕИК 131282730, сумата от **15 228 лв.**, представляваща неплатена главница по договор за заем от 07.01.2009 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК – 09.09.2020 г., до окончателното изплащане на сумата, както и сумата от **4640,31 лв.**, представляваща мораторна лихва върху главницата за периода от 08.09.2017 г. до 08.09.2020 г., за които суми е издадена Заповед за изпълнение от 29.09.2020 г. по ч.гр.д. № 43516/2020 г. по описа на СРС, 30 състав.

С решението е отхвърлен искът за мораторна лихва за сумата от 0,37 лв.

С решението е разпределена и отговорността за разноси, като ответникът е осъден на основание чл. 78, ал. 1 ГПК да заплати на ищеца

сумата от **1919 лв.**

Срещу така постановеното решение е депозирана **въззивна жалба от ответника** в първоинстанционното производство – „**Медицински център – Надежда 1**“ ЕООД.

Във въззивната жалба се поддържа, че решението на първата инстанция е неправилно, незаконосъобразно и неоснователно. Не било установено по делото да са усвоени парични средства по договор за заем от 07.01.2009 г., които да не са погасени от ответника. Ищецът не бил доказал предаване на сумата, дори признавал това обстоятелство в исковата молба. Предадени суми извън посочените в договора срокове не можело да бъдат обвързвани с договора за заем. Оспорени били преводни нареждания, основанията на които не кореспондирали с уговорките в договора за заем. В платежните нареждания не бил индивидуализиран договорът за заем. Съдебносчетоводната експертиза също не можела да установи конкретните задължения по кой договор и от какво основание произтичат. Твърдяното от ищеца признаване на задължението нямало правно значение, тъй като се отнасяло до несъществуващо задължение. Оспорена е истинността на датата на писменото признание. Частичното плащане също не потвърждавало наличие на дълг, а се отнасяло само до платената част. От приетата по делото съдебнографическа експертиза се установявало, че оспорени документи, подробно посочени във въззивната жалба, не са подписани от представляващ ответното дружество, поради което били висящо недействителни. Прави възражение за изтекла погасителна давност, анекс от 02.04.2013 г. не бил подписан от нито една от страните. Така мотивиран, моли първоинстанционното решение да бъде отменено, а исковете – отхвърлени изцяло. Претендира разноски.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК въззиваемата страна е подала отговор на въззивната жалба, с който я оспорва като неоснователна. Предаването на заемната сума било доказано, приложим бил чл. 301 ТЗ по отношение на действията без представителна власт. Оспорва възражението за изтекла погасителна давност. Счита, че решението на районния съд е правилно, като моли същото да бъде потвърдено. Претендира и разноски.

Съдът, като обсъди доводите на страните и представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Въззивната жалба е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК от легитимирано лице срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което същата е процесуално **допустима** и подлежи на разглеждане **по същество**.

Съгласно чл. 269 от ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. По въпросите относно правилността той е ограничен от посоченото в жалбата, като следи служебно за правилното приложение на императивна правна норма, както и за интереса на някоя от страните по делото или за интереса на ненавършилите пълнолетие деца /ТР № 1 от 09.12.2013 г. по т.д. № 1/2013 г., на ВКС, ОСГТК/.

Предмет на въззивна проверка е решението на районния съд в частта, с която съдът е уважил частично предявените искове. В частта, с което е отхвърлена претенцията за мораторна лихва за сумата от 0,37 лв. решението е влязло в сила като необжалвано.

В случая постановеното от районния съд решение е **валидно и допустимо**.

По **същество** на спора съдът приема следното:

Първоинстанционният съд е сезиран с **искова молба**, с която са предявени обективно кумулативно съединени положителни **установителни** искове по реда на **чл. 422, ал. 1 вр. чл. 415 ГПК** с правно основание **чл. 240, ал. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД** за признаване за установено, че ответникът „Медицински център – Надежда 1“ ЕООД, ЕИК 131128593, дължи на ищеца ЗК „Надежда“ АД, ЕИК 131282730, сумата от **15 228 лв.**, представляваща неплатена главница по договор за заем от 07.01.2009 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК – 09.09.2020 г., до окончателното изплащане на сумата, както и сумата от **4640,68 лв.**, представляваща мораторна лихва върху главницата за периода от 08.09.2017 г. до 08.09.2020 г., за които суми е издадена Заповед за изпълнение от 29.09.2020 г. по ч.гр.д. № 43516/2020 г. по описа на СРС, 30 състав.

Предявените искове са основателни, когато при условията на пълно и главно доказване ищецът установи, че с ответника са сключили договор за заем с посоченото в исковата молба съдържание, по силата на който ищецът е предал на ответника в собственост пари или други заместими вещи, а

ответникът е поел задължение да върне предоставената му парична сума. По акцесорния иск в тежест на ищеца е да установи наличие на главно вземане, изпадане на ответника в забава за плащането му, период и размер на лихвата.

По възражението за изтекла погасителна давност в тежест на ищеца е да докаже факти, довели до спирането и/или прекъсването на давността, ако твърди наличие на такива.

По иска по чл. 86, ал. 1 ЗЗД в тежест на ищеца е да докаже изпадане в забава на длъжника за заплащане на главното задължение, както и размер на дължимата лихва.

Съгласно чл. 240, ал. 1 ЗЗД с договора за заем заемотателят предава в собственост на заемателя пари или други заместими вещи, а заемателят се задължава да върне заетата сума или вещи от същия вид, количество и качество.

Договорът за заем за потребление е реален договор. Елемент от фактическия състав на същия е предаването на вещите от заемотателя на заемателя. Това означава, че договорът се счита за сключен не с постигането на съгласие между двете страни, а едва когато въз основа на това съгласие бъдат предадени съответните заместими вещи в собственост на заемателя. Договорът е неформален, а в тежест на заемотателя е да установи при пълно и главно доказване както наличието на съгласие за сключване на договор за заем, така и реалното предаване на заместимите вещи.

По делото е представен **Договор** за заем от 07.01.2009 г., по силата на който „Здравноосигурителна компания НАДЕЖДА“ АД в качеството на заемотател се задължава да предостави на „Медицински Центрове – НАДЕЖДА“ ЕООД в качеството на заемател сумата **до 25 000 лв.** В чл. 2 е уговорено, че предаването или превеждането на сумата се извършва частично, за което се сключва допълнително споразумение, в което се уреждат размерът и момента на предаване на сумата. Чл. 4 предвижда едногодишен срок за отпускане на сумата, считано от предаване на първата част от заемната сума. В договора е посочено, че „Здравноосигурителна компания НАДЕЖДА“ АД действа чрез законния си представител **„Перла“ АД, представлявано от М.П.П.,** а „Медицински Центрове – НАДЕЖДА“ ЕООД – чрез управителя си **М.И.Г..**

Като писмени доказателства по делото са представени **Споразумения** към договора от 09.01.2009 г., 02.02.2009 г., 04.03.2009 г., 03.04.2009 г., 07.05.2009 г., 08.06.2009 г., 30.07.2009 г., 01.09.2009 г., 02.10.2009 г., 30.10.2009 г., 03.12.2009 г. и 30.12.2009 г. Същите имат сходно съдържание, като чл. 2 от всяко от тях предвижда срок за предаване на посочената в споразумението сума до деня на сключване на същото. Уговорените суми са съответно 1000 лв., 1700 лв., 2100 лв., 2100 лв., 1000 лв., 2200 лв., 3000 лв., 3000 лв., 1300 лв., 2000 лв., 1500 лв. и 1500 лв. или общо 22 400 лв. Във всяко споразумение е посочено, че „Здравноосигурителна компания НАДЕЖДА“ АД действа чрез законния си представител **„Перла“ АД, представлявано от М.П.П., а „Медицински Центрове – НАДЕЖДА“ ЕООД – чрез управителя си М.И.Г..**

Представен е и **Анекс** към договора от 02.04.2013 г., с който е предоговорен срокът на заема – до 31.12.2015 г. В него е посочено, че „Здравноосигурителна компания НАДЕЖДА“ АД действа чрез законния си представител **В.А.С., а „Медицински Центрове – НАДЕЖДА“ ЕООД – чрез прокуриста си А.Б..**

Подписите върху договора, дванадесетте споразумения и анекса са оспорени от ответната страна, поради което е проведено производство по чл. 193 и сл. ГПК. Назначена е съдебнографическа експертиза, в която вещото лице, след като е анализирано оригиналите на оспорените документи, е заключило, че подписите са били изпълнени върху документите, а не е извършена техническа подправка чрез пренасяне от друг документ. Вещото лице е посочило, че подписите, положени от името на М.П.П. върху процесния договор и дванадесетте споразумения, **са изпълнени** от М.П.П., а подписите върху същите документи, положени от името на М.И.Г., **не са изпълнени** от нея. Подписите върху анекса от 2013 г. **не са изпълнени** от М.П.П. и М.И.Г.. Вещото лице не е имало за задача да установи дали двата подписа върху анекса са изпълнени от посочените в същия В.А.С. и А.Б..

Следователно процесните договор за заем от 2009 г., 12 броя споразумения и анекс от 2013 г. са били подписани за ответника от лице без представителна власт. Ответното дружество обаче не е възразило незабавно след узнаване за сделките, поради което е обвързано на основание чл. 301 ТЗ от правните им последици. Това е така, тъй като ответникът нито е представил доказателства за това кога е узнал за процесните сделки, нито

твърди да е узнал за същите с получаването на препис от исковата молба по настоящото дело.

По делото са представени доказателства за предадени от ищцовото дружество на ответното дружество суми – разходни касови ордери и платежни нареждания, както следва:

- РКО № 155/20.10.2011 г. за сумата от 108 лв. с основание „захранване на каса“;
- РКО № 159/31.10.2011 г. за сумата от 200 лв. с основание „захранване на каса“;
- Платежно нареждане от 29.11.2011 г. за сумата от 4000 лв. с основание „захранване на сметка“;
- Платежно нареждане от 28.12.2011 г. за сумата от 5200 лв. с основание „захранване на сметка“;
- РКО № 37/28.12.2011 г. за сумата от 200 лв. с основание „захранване на каса“;
- Платежно нареждане от 29.12.2011 г. за сумата от 2100 лв. с основание „съгласно договор за кредит“;
- РКО № 12-8100-0000063/29.03.2012 г. за сумата от 20 лв. с основание „захранване на каса“;
- РКО № 13-8100-0000122/30.07.2013 г. за сумата от 500 лв. с основание „съгласно договор“;
- РКО № 13-8100-0000171/29.11.2013 г. за сумата от 500 лв. с основание „захранване на сметка“;
- РКО № 14/28.02.2014 г. за сумата от 400 лв. с основание „съгласно договор“;
- РКО № 14-8100-0000018/27.03.2014 г. за сумата от 300 лв. с основание „Заем МЦ Надежда 1 ЕООД“;
- РКО № 43/31.05.2014 г. за сумата от 200 лв. с основание „временен заем“;
- РКО № 52/30.06.2014 г. за сумата от 200 лв. с основание „временен заем“;
- РКО № 66/31.07.2014 г. за сумата от 200 лв. с основание „временен заем“;
- РКО № 71/29.08.2014 г. за сумата от 200 лв. с основание „временен заем“;
- РКО № 79/30.09.2014 г. за сумата от 200 лв. с основание „временен заем“;
- РКО № 94/31.10.2014 г. за сумата от 200 лв. с основание „временен заем“;
- РКО № 106/28.11.2014 г. за сумата от 200 лв. с основание „временен

заем“;

- РКО № 115/23.12.2014 г. за сумата от 300 лв. с основание „временен заем“.

Видно от заключението по съдебносчетоводната експертиза сумите по РКО и платежни нареждания от 29.11.2011 г. до 29.11.2013 г. – 4 броя РКО и 3 платежни нареждания на обща стойност 12 520 лв., не са осчетоводени в счетоводството на ищцовото дружество, а останалите суми – по 12 броя РКО за периодите от 20.10.2011 г. до 31.10.2011 г. и от 28.02.2014 г. до 23.12.2014 г. в размер на 2708 лв., са осчетоводени в счетоводството на ищцовото дружество по сметка 4981 „Други дебитори“ – МЦ Надежда.

Съгласно гореописаните доказателства предадената на ответното дружество сума е в размер на 15 228 лв., колкото се претендират с исковата молба.

Процесните договор за заем и 12 броя споразумения представляват обещание за даване на заем. Това е така, тъй като от тях не може да се направи извод, че уговорената сума е предадена в собственост на заемателя, а единствено е уговорено, че такава сума ще бъде предадена в посочена в съответния документ срок. След като не съдържат в себе си уговорка да се считат за разписка за заетите суми, то доказването на предаването на обещаните заместими вещи става с доказателства, различни от самия договор за заем, съответно дванадесетте споразумения.

Предадените на ответното дружество суми в общ размер от 15 228 лв., доказателство за които са представените по делото РКО и платежни нареждания, се твърди да са в изпълнение на процесния договор за заем и споразуменията към него.

Дължимостта на претендираната от ищеца сума за главница по договора за заем се потвърждава от извънсъдебното признание, което ответникът е направил с писмото с изх. № 01/20.05.2019 г., адресирано до ищеца и в отговор на покана № 03/16.05.2019 г. от последния за заплащане на дължими суми по три договора за заем. В поканата са надлежно индивидуализирани претендираните вземания – по договор за заем от 07.01.2009 г. (процесния) в размер на 15 228 лв. В отговора на поканата ответното дружество е посочило, че не е в състояние да заплати дължимите суми в дадения от ищеца петдневен срок, тъй като няма достатъчно средства. Дължимостта на сумите не е

оспорена, напротив, изрично е посочено, че „дължимите суми“ „по 3 бр. договори за заем“ не могат да бъдат заплатени. Въззивният съд приема това изявление за извънсъдебно признание на претендираните от ищеца суми, поради което и намира претенцията на ищеца за доказана по основание.

Относно размера съдът кредитира заключението по съдебносчетоводната експертиза и представените по делото писмени доказателства. Ответникът нито твърди, нито доказва да е извършвал някакво плащане на претендираните суми, а във въззивната жалба не е възразено срещу изводите на районния съд за размера на дължимите суми за главница по договора за заем.

При тези изводи на въззивния съд следва да бъде разгледано възражението за изтекла погасителна давност.

Задължението за заем се погасява с общата петгодишна давност. Предаването на заемната сума на части не превръща задължението за връщане на заетата сума в периодично. Съгласно анекса от 2013 г., обвързващ страните по силата на чл. 301 ТЗ, падежът на предоставената по договора за заем сума е 31.12.2015 г. Поканата за плащане на дължимите суми от 16.05.2019 г. прекъсва давността, която и без това щеше да изтече едва на 11.03.2021 г., вземайки предвид спирането на давността в периода 13.03.2020 г. – 20.05.2020 г. Заявлението за издаване на заповед за изпълнение е подадено на 09.09.2020 г., което отново е прекъснало давността – чл. 422, ал. 1 ГПК. Следователно възражението за изтекла погасителна давност е неоснователно.

Във въззивната жалба не са релевирани оплакванията относно изводите на съда по отношение на дължимостта и размера на мораторната лихва. Съгласно чл. 269 ГПК въззивният съд е ограничен от посоченото във въззивната жалба, когато контролира правилността на решението, поради което същият не следва да обсъжда първоинстанционното решение по тези въпроси, тъй като не следва да бъде прилагана императивна норма. В този смисъл *Решение № 288/29.12.2015 г. по гр.д. № 2293/2015 г. на III Г.О. на ВКС*.

При тези изводи на въззивния съд решението на първоинстанционния следва да бъде потвърдено като **правилно**.

По разноските:

При този изход от спора право на разноски има въззиваемият. Такива не

са претендирани и не следва да се присъждат.

С оглед цената на предявените иски и на основание чл. 280, ал. 3 ГПК настоящото решение е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Мотивиран от гореизложеното, Софийски градски съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 21135/20.12.2023 г., постановено по гр.д. № 35517/2021 г. по описа на СРС, 30 състав, **в обжалваната част.**

Решението е окончателно и **не подлежи на обжалване.**

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____